

Andrzej Zielonacki

Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego, Ośrodek Zamiejscowy w Poznaniu z dnia 2 sierpnia 1985 r., SA-P-587

Palestra 30/3(339), 85-87

1986

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

kiej w Warszawie o odmowie wyrażenia zgody na przyjęcie do zespołu adwokackiego i rozpoczęcie wykony-

wania zawodu adwokata oraz 2) umorzenia postępowania w sprawie, postanawia: skargę odrzucić.

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 196 § 1 k.p.a. do Naczelnego Sądu Administracyjnego mogą być zaskarżane decyzje administracyjne z powodu ich niezgodności z prawem w sprawach wymienionych w art. 196 § 2 k.p.a. oraz gdy możliwość zaskarżenia decyzji administracyjnych przewidziana jest w ustawach szczególnych (art. 196 § 3 k.p.a.).

Z akt sprawy wynika, że skarżący skarży uchwałę Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej z dnia 29 sierpnia 1985 r. L. dz. 2162/85, która:

1) uchyla uchwałę Okręgowej Rady Adwokackiej w Warszawie z dnia 30 maja 1985 r. odmawiającą wyrażenia zgody na przyjęcie do zespołu adwokackiego i rozpoczęcie wykonywania zawodu adwokata w zespole adwokackim w Warszawie;

2) umarza postępowanie w sprawie.

Ustawą szczególną w sprawach adwokatów jest ustawa z dnia 26 maja 1982 r.-Prawo o adwokaturze (Dz. U. Nr 16, poz. 124). Przepisy tej ustawy stanowią, że o przyjęciu do zespołu adwokackiego decyduje zebranie zes-

połu adwokackiego (art. 18 ust. 2). Od uchwały zebrania zespołu adwokackiego przysługuje zainteresowanemu odwołanie do okręgowej rady adwokackiej jako organu drugiej instancji (art. 32 ust. 2). Skarżący na mocy uchwały zebrania Zespołu Adwokackiego Nr 23 w Warszawie z dnia 10 czerwca 1983 r. został przyjęty na członka Zespołu z terminem ustania jego stosunku pracy i pod warunkiem uzyskania zgody okręgowej rady adwokackiej na wykonywanie zawodu adwokata w Zespole w Warszawie. Przepisy cyt. ustawy-Prawo o adwokaturze nie przewidują wydania decyzji (uchwały) przez okręgową radę adwokacką w kwestii wyrażenia zgody na wykonywanie zawodu adwokata w zespole.

Skoro w myśl cyt. art. 196 § 1 k.p.a. skarga przysługuje jedynie na decyzję administracyjną, a ustawa w omawianej kwestii wydania takiej decyzji nie przewiduje, to skargę tę w myśl art. 204 § 1 k.p.a. należało uznać za niedopuszczalną i postanowić o jej odrzuceniu.

2.

WYROK

Naczelnego Sądu Administracyjnego
Ośrodek Zamiejscowy w Poznaniu
z dnia 2 sierpnia 1985 r.
SA-P-587/85 *

Teza wyroku ma brzmienie następujące:

W myśl art. 16 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 1983 r. o podatku od spadków

i darowizn (Dz. U. Nr 45, poz. 207) podstawę opodatkowania stanowi wartość lokalu mieszkalnego lub prawa

* Wyrok nie publikowany. Wyrok dotyczy kwestii mającej dużą doniosłość praktyczną. Patrz artykuł pt. „Problemy stosowania ulg podatkowych (...)” pióra B. Brzezińskiego i J. Jezińskiego, ogłoszony w „Palestrze” nr 9/1985.

własności do budynku mieszkalnego, będącego przedmiotem spadku albo umowy darowizny, i od wartości prawa dziedzicznego bądź darowanego wyłącza się kwotę 900.000 zł niezależnie od ilości (liczby) spadkobierców lub obdarowanych, którzy korzystają z kwoty wyłączenia propor-

cjonalnie do wielkości ich udziałów w dziedzicznym bądź darowanym lokalu albo domu mieszkalnym.

Wobec stwierdzenia, że zaskarżona decyzja podjęta została z naruszeniem art. 16 ust. 1 pkt 1 ustawy wyżej podanej, na zasadzie art. 207 pkt 1 k.p.a. należało orzec jak w sentencji.

G L O S A

do powyższego wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego Ośrodek Zamiejscowy w Poznaniu SA-P-587/85

Kwestia stosowania przez organy podatkowe przepisów ustawy z dnia 28 lipca 1983 r. o podatku od spadków i darowizn (Dz. U. Nr 45, poz. 207)¹ budzi szereg wątpliwości. Ostatnio zwrócono w literaturze uwagę na poważne nieprawidłowości stosowania ulg podatkowych związanych z nabyciem budynku mieszkalnego lub lokalu w drodze spadku lub darowizny.² Dlatego też z dużym uznaniem przyjąć należy wyrok NSA z 2.VIII.1985 r. SA-P-587/85, który — być może — przełamię wadliwą praktykę organów podatkowych we wspomnianym zakresie.

Głosowany wyrok został wydany na podstawie następującego stanu faktycznego.

Przedmiotem spadku w sprawie był m. in. udział w 1/2 własności domu jednorodzinnego. Na podstawie postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku, po zmarłym spadkodawcy dziedziczyli w równych częściach (po 1/3): żona spadkodawcy oraz 2 jego dzieci.

Tak więc każdy ze spadkobierców dziedziczył udział w wysokości 1/6 we współwłasności wspomnianego domu jednorodzinnego. W domu tym spośród spadkobierców zamieszkiwała żona spadkodawcy, co powoduje, że w stosunku do niej ma zastosowanie art. 16 ust. 1 ustawy, zgodnie z którym z podstawy opodatkowania wyłącza się m.in. wartość budynku mieszkalnego nabytego w drodze spadku lub darowizny przez osoby zaliczone do I grupy podatkowej — do łącznej wysokości 900.000 zł,³ jeżeli spełniają one warunki określone w art. 16 ust. 2 ustawy. Organy finansowe, stosując art. 16 ust. 1 pkt 1 ustawy, stwierdziły, że żonie spadkodawcy na mocy art. 16 ust. 1 pkt 1 przysługuje ulga w wysokości 150.000 zł, a więc 1/6 od kwoty 900.000 zł określonej w tym przepisie, jako że dziedziczy ona 1/6 udziału we współwłasności budynku mieszkalnego.

Naczelny Sąd Administracyjny, rozpatrując skargę na decyzje organów

¹ Cytowana dalej jako „ustawa”.

² B. Brzeziński, J. Jeziński: Problemy stosowania ulg podatkowych związanych z nabyciem budynku mieszkalnego lub lokalu w drodze spadku lub darowizny, „Palestra” 1985 nr 9, s. 36—44.

³ Obecnie 1.080.000 zł (§ 4 pkt 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 lutego 1985 r. w sprawie podwyższenia kwot wartości rzeczy i praw majątkowych nie podlegających opodatkowaniu oraz wyłączonych z podstawy opodatkowania podatkiem od spadków i darowizn, Dz. U. Nr 9, poz. 33).

podatkowych, zajął jednak stanowisko, które znalazło wyraz w tezie głosowanego wyroku. Argumentacja NSA jest dostatecznie przekonywająca, a ponadto można ją jeszcze uzupełnić.

Zgodnie z brzmieniem art. 7 ust. 1 ustawy podstawę podatkową stanowi wartość nabytych rzeczy i praw majątkowych po potrąceniu długów i ciężarów (czysta wartość), ustalona według stanu rzeczy i praw majątkowych w dniu nabycia. Cytowany już przepis art. 16 ust. 1 stwierdza natomiast, że z podstawy opodatkowania wyłącza się wartość (podkr. moje — A.Z.) m. in. budynku mieszkalnego do łącznej wysokości (podkr. moje — A.Z.) 1.080.000 zł. Jest rzeczą oczywistą, że ulga podatkowa nie może przekroczyć kwoty 1.080.000 zł. Jednakże w tym przepisie nie ma mowy o tym, że dotyczy to całego budynku, określona jest natomiast górna granica ulgi dla spadkobierców, którzy spełniają warunki określone w art. 16 ust. 2 ustawy. Nie można więc — jak to trafnie podkreślono w literaturze⁴ — recypować na grunt prawa podatkowego reguł panujących na gruncie prawa spadkowego. Skoro w niniejszej sprawie jedyna osoba uprawniona do ulgi podatkowej z art. 16 dziedziczy 1/6 udziału we współwłasności budynku mieszkalnego, to nie może ona korzystać z ulgi podatkowej jedynie w wysokości 1/6 kwoty określonej w tym

przepisie. Powinna ona korzystać — jak słusznie stwierdza NSA — z pełnej ulgi, o ile oczywiście wartość dziedziczzonego udziału nie przekroczy określonej w art. 16 ust. 1 pkt 1 kwoty zwolnionej od podatku.

Za taką interpretacją przemawia jeszcze jeden argument.⁵ Ustawa o podatku od spadków i darowizn wprowadza mianowicie jednolitą sytuację zarówno dla osób dziedziczących budynki mieszkalny, jak i dla osób obdarowanych takim budynkiem. Kontynuowanie wadliwej praktyki organów podatkowych prowadziłyby natomiast do zmuszania potencjalnych spadkodawców do dokonywania darowizn lokali i budynków mieszkalnych na rzecz osób uprawnionych do ulgi po to, aby została wykorzystana w całości. W razie bowiem dziedziczenia kilku osób, z których nie wszystkie spełniałyby przesłanki określone w art. 16 ust. 2, prowadziłyby to do tego, że korzystałyby one z ulgi podatkowej jedynie proporcjonalnie do swoich udziałów.

Z powyższych względów głosowany wyrok NSA zasługuje na pełną aprobatę oraz wymaga szerokiego rozpowszechnienia w celu wyeliminowania wadliwej praktyki organów podatkowych na podstawie ustawy o podatku od spadków i darowizn.

Andrzej Zielonacki

⁴ B. Brzeziński, J. Jezierski: op. cit., s. 41.

⁵ Tamże, s. 41.

PRASA O ADWOKATURZE

W dzienniku „Rzeczpospolita” (nr 26 z dnia 31 stycznia 1986 r.) została zamieszczona pt. *Adwokatura — wychodzenie na prostą rozmowa*, jaką redaktor tego dziennika Jan Ordyński przeprowadził z prezesem Naczelnej Rady Adwokackiej adw. drem Kazimierzem Łojewskim.

Ze względu na znaczenie tej rozmowy i zawarte w niej akcenty społeczno-za-